

KONKORDATONUN TASDİKİ ŞARTLARI HAKKINDA

- HUKUK BÜLTENİ -

BÜLTEN TARİHİ: 19/09/2018

Konkordato kurumu, 7101 sayılı İcra İflas Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun'unun 28.02.2018 tarihinde kabul edilmesiyle ve 15.03.2018 tarih ve 30361 sayılı Resmi Gazetede yayınlanması sonucu yürürlüğe girmiştir. Konkordatonun en önemli amacı borçlunun borçlarını alacaklılarla yaptığı anlaşma çerçevesinde ödeme imkânı sağlaması sonucu borçlunun menfaatinin ön planda tutulmasını hedeflemekle birlikte borçluya karşı haciz ve iflas yoluyla yapılan takiplerin etkisinden de kurtarmaktadır. Bu sebeptir ki konkordatonun tasdiki, mahkeme tarafından kesin mühlet içinde karar verebilmesi ve konkordatonun devamıyla ilgili karar bakımından önem arz etmektedir.

Bu sebeple konkordatonun tasdiki için gerekli şartlar aşağıda sıralanmıştır:

A) TASDİK TALEBİNİ İNCELEYECEK OLAN MAHKEME

Eski düzenlemedeki gibi yeni düzenlemede de konkordatonun tasdik kararlarını asliye ticaret mahkemesi vermektedir. Asliye ticaret mahkemesinin olmadığı yerlerde o yerdeki asliye hukuk mahkemesi, asliye ticaret mahkemesi sıfatıyla karar verecektir.

Tasdik talebini inceleyen yetkili Asliye Ticaret Mahkemesi iflasa tabi borçlu bakımından muamele merkezinin bulunduğu yer, iflasa tabi olmayan borçlu bakımından ise yerleşim yeri Asliye Ticaret Mahkemesi'dir. Her iki hâlde de mahkeme yetkisi kesindir.

B) KOMİSERİN RAPORU VE EKLERİNİ TASDİK TALEBİNİ İNCELEYECEK MAHKEMEYE VERMESİ

Komiser alacaklılar için iltihak süresi bittikten sonra en geç 7 günlük süre içinde konkordatoya ilişkin bütün belgeleri, konkordato projesinin kabul edilip edilmediğine ve tasdikin uygun olup olmadığına dair gerekçeli raporu mahkemeye verir. İcra İflas Kanunu'nun (İİK) 304. maddesine baktığımızda, komiserin gerekçeli raporunu ve dosyayı tevdi alan mahkeme, konkordato hakkında karar vermek üzere yargılamaya başlar. Mahkeme, komiseri dinledikten sonra kesin mühlet içinde karar vermesi gerekmektedir.

Burada üzerine durulması gereken en önemli hususlardan biri ise eğer komiser kesin mühlet içinde mahkemeye müracaat etmez ise mahkemenin bu durumda nasıl hareket edeceği hususudur. Bu konuyla ilgili asliye ticaret mahkemesinin, kesin mühlet sonrası komiserin belgeleri sunması durumunda konkordatonun tasdiki talebinin esastan reddetmesi gerektiği ve komiserin kusuru sonucu borçlunun zararı oranında komiserin genel hükümler çerçevesinde

sorumlu tutulması sonucuna varılmıştır. Yargıtay 12. HD 27.12.1973, 12322/11834 sayılı kararında “ Konkordato mühleti aşıldıktan sonra tanzim edilen rapor, konkordatoya esas tutulamaz” şeklinde hüküm oluşturmıştır. Ancak bu yöndeki görüş doktrin tarafından eleştirilmiş, komiserin ihmal ve kusuru nedeniyle, bu konuda hiçbir kusuru bulunmayan borçlunun bu olumsuz hususun sonucuna katlanmasının beklenmemesi gerektiği belirtilmiştir. Aynı zamanda, konkordato projesine olumlu oy vermiş olan alacaklılar da bu durumda alacağını tahsil etme imkanı zorlaştığı görülmektedir. Bu nedenle doktrine göre, konkordato komiserinin ilgili belgeleri tevdiinin yeterli olması, raporunu ise en geç ilk duruşmada sunabileceği beyan edilmiştir. (Postacıoğlu İ. E., Konkordato 2. Bası, İstanbul 1965 s. 89)

C) TASDİK TALEBİNİN İNCELENMESİ

Mahkeme konkordato komiserinin kesin mühlet içinde talebi üzerine kara vermek üzere yargılamaya başlar. (İİK m. 304/1). Komiserin raporu ile birlikte geçici mühlet kararından itibaren toplanan dosya ve belgeler mahkemeye sunulmalıdır. Dosyada özellikle bulunması gerekenler şunlardır;

- Komiserin borçluya verdiği talimatlar ve konkordato süresi boyunca yapılan tüm işlemler,
- Borçlunun en son duruma göre malvarlığının güncel durumu, aktif ve pasifleri hakkında bir tablo,
- Alacaklılar toplantısında tutulan tutanak,
- Alacaklıların kullandığı oylar yer almalıdır.

Mahkeme bu belgeler dışında borçlu veya komiserinden ek bilgi veya belge isteyebilir. Konkordato komiserinin hazırladığı bu rapora karşı şikayet yoluna başvurulamaz. (Altay S./Eskiocak A., Modern İflas Hukuku Açısından Konkordato ve Yeniden Yapılanma Hukuku, 4. Bası, İstanbul 2018, s. 146) Bu konudaki itirazlar için tasdik aşamasında ileri sürülür ve tasdike karar verecek olan mahkemece incelenerek karara bağlanır.

Konkordatonun tasdiki işlemi prosedürü bir dava olmayıp çekişmesiz bir yargı işidir. (HMK m. 382/1-7) Bu sebeple, burada sınırlı bir re’sen araştırma ilkesi geçerli olacaktır. Mahkeme vakıaları kendiliğinden tespit edecek ancak kendiliğinden araştırmada bulunmayacaktır. Vakıaların mahkemeye getirilmemesinin sorumluluğunu başvuran kişi, yani konkordato komiseri taşır. Tasdik prosedürü çekişmesiz yargı işi olduğundan davalı yoktur. Ancak tasdik kararı ile ilgili olan kişiler vardır. Bu ilgililer ise her şeyden önce alacaklılardır.

Mahkeme inceleme safhasında her türlü delili inceleyebilir. Aynı zamanda alacaklıların bir itirazının olup olmadığına bakılmaksızın mahkeme tasdik koşullarını araştırması gereklidir. Mahkeme konkordato projesini yetersiz bulursa kendiliğinden ve talep üzerine gerekli düzeltmelerin yapılmasını isteyebilir.

D) KONKORDATONUN TASDİKİ ŞARTLARI

Konkordatonun tasdiki için gerekli koşullar İİK'nın 305. maddesinde sayılmıştır. Bunları kısaca beş maddede sıraladığımızda şartlar şu şekildedir:

1- Adi konkordatoda teklif edilen tutarın, borçlunun iflası halinde alacaklıların eline geçebilecek muhtemel miktardan fazla olacağının anlaşılması gerekmektedir., 4949 sayılı Kanunla değiştirilen konkordato hükümleri içinde bu yönde bir şart aranmamıştır. Söz konusu bu hükmün amacı konkordato projesini kabul etmeyen, ancak Kanunda öngörülen nisapla konkordato projesinin alacaklılar tarafından kabul edilmesi halinde, azınlıkta kalana alacaklıların korunması bakımından önemlidir.

2- Teklif edilen tutarın borçlunun kaynakları ile orantılı olması gerekir. Bu koşulun gerçekleşip gerçekleşmediği belirlenirken mahkemenin borçlunun beklenen haklarının dikkate alınıp alınmayacağını ve alınacaksa ne oranla dikkate alınacağını takdir etmesi gerekir. Orantılı olma koşulu tespit edilirken borçlunun beklenen haklarının da mahkemece takdir edilerek hesaba katılması gerekmektedir. Konkordatonun tasdiki için aranan bu koşulun gerçekleşip gerçekleşmediğini de konkordato komiseri raporunda belirleyecektir. Elbette komiserin bu raporu mahkeme bakımından bağlayıcı değildir. Mahkeme bu bilgileri eksik ya da yetersiz bulursa, komiserden ek rapor alabilir veya gerekli ise bilirkişi incelemesi yaptırabilir.

3- Konkordato projesi İİK m. 302 de öngörülen çoğunlukla kabul edilmiş olmalıdır. İİK'nın 302.'nci maddesinin 3. fıkrasına göre, kaydedilmiş olan alacaklıların ve alacakların yarısını veya kaydedilmiş olan alacaklıların dörtte birini ve alacakların üçte ikisini, aşan bir çoğunluk tarafından imza edilmiş ise kabul edilmiş sayılır. Mahkeme bu oranları ve konkordatonun aranan çoğunlukla kabul edilip edilmediğini konkordato komiseri raporunu esas alarak belirleyecektir. Ancak mahkeme, komiserin raporu ile bağlı olmayıp, bu koşulu da kendiliğinden araştırmalıdır. Nitekim komiserin raporu mahkeme bakımından bağlayıcı değildir.

4- İİK'nın 206. maddesinin birinci sırasındaki imtiyazlı alacaklarının tam olarak ödenmemesinin ve mühlet içinde komiserin izniyle akdedilmiş borçların ifasının, alacaklı bundan açıkça vazgeçmedikçe, yeterli teminata bağlanmış olması gerekmektedir. İmtiyazlı alacaklıların alacaklarından açıkça vazgeçmesi halinde borçlunun teminat göstermesine gerek kalmayacaktır. Çekişmeli ve geciktirici koşula bağlı yahut belirli olmayan bir vadeye tabi alacaklıların oylamaya katılmaları halinde bunların teminat gösterip göstermeyeceği mahkeme tarafından karar verilecektir. Yeni düzenleme ile 206. maddenin ikinci ve üçüncü sırasındaki alacaklar imtiyazlı alacaklar olmaktan çıkarıldığından dolayı bu alacaklar için ayrıca teminat gösterilmesi gerekmemektedir. Teminat borçlu veya üçüncü bir kişi tarafından gösterilebilir ancak borçlunun gösterdiği teminat, diğer alacaklıların alacaklarını tahsili için projede yer alan taşınır veya taşınmaz mallardan biri olamaz.

5- Konkordatonun tasdikinin gerektirdiği yargılama giderleri ile konkordatonun tasdiki durumunda alacaklılara ödenmesi kararlaştırılan para üzerinden alınması gereken harcın, tasdik kararından önce, borçlu tarafından mahkeme veznesine depo edilmiş olması gerekmektedir. Bu giderler bilirkişi ücreti, tasdik kararının tebliği ve ilânı ile gerekli yerlere bildirilmesi için

gereken tebliğ ve posta giderleri, dosya ve sair evrak giderleri, celse harçları gibi giderlerden oluşmaktadır. Yeni düzenleme ile birlikte, alacaklılara ödenmesi kararlaştırılan tutar üzerinden binde 2.27; yapılandırma sonunda rehinli alacaklılara ödenmesi kararlaştırılan tutar üzerinden ise binde 1.13 harç alınacaktır. İİK m. 206'nın birinci sırasındaki alacaklar ve 6183 sayılı Kanun'a tabi amme alacakları konkordato hükümlerine tabi olmadığından onların alacakları için ilâm harcı alınmaz.

Sonuç olarak, yeni hükümlerle beraber konkordatonun tasdik edilebilmesi için mühlet uzatılmış, asgari oranda ödeme teklifinden vazgeçilmiş, kanun yollarına başvuru imkânı sınırlandırılmış ve alacaklıların kabulü için gereken çoğunluk düşürülmüştür. Konkordatonun tasdiki yukarıda açıklamalar ışığında değerlendirildiğinde, kesin mühlette sonra gerekli şartların yerine getirilmesinin önemi haiz olduğu, söz konusu şartların kesin mühlet içinde gerçekleştirilmemesi halinde konkordato talebinin reddedileceği görülmektedir.

Saygılarımızla

Forensis Hukuk Bürosu

Not: Bültenimizde yer verilen açıklamalar, ilgili mevzuat çerçevesinde konuyu genel hatlarıyla ele alır tarzda hazırlanmıştır. Size özel detaylı bilgi için Büromuzla bağlantıya geçmenizi tavsiye ederiz.